Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וועכענטליך
זאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנצייאהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלבייאהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פירטעלייאהריג 2 גולד.50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנצייאהריג 11 גולד.— קר' ע' וו'
האלבייאהריג 5 גולד.50 קר' ע' וו'
פירטעלייאהריג 2 גולד.75 קר' ע' וו'

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייס
בעגיננט מיט דעם טעמפאנג דעם
ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיצנער בולוואר נומ' 29,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 121, דרייצעהנטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואך ג חשון ה.תרמ"ב. — Pest, den 26. Oktober 1881.

דער קאניג פאן איטאליען אין וויען.

ווענן גראף אנדראשי וועהרענד זיינער טהעטיגקייט אלס געמיינזאמער אויסווערטיגער מיניסטער פיר עסטערייך-אונגארן ניכטס מעהר געטהאן העטטע, אלס אונזערע מאנארכיע מיט איהרען נאכבאר-מעכטען צו בעפריינדען, דאנן ווערע דיעזע זיינע טהעטיגקייט אללין איינע האכסט גענוגענדע געוועזען. אין דעם גראסען קריעגס-יאהרע 1870 וואר אונזערע מאנארכיע גאנץ פעראיינצעלט, אהנע יעדען פריינד אונד מיטפערבינדעטען דא געשטאנדען. זיא וואר פיעלמעהר אויף דרייא זייטען פאן פיינדען איטגעבען; אים נארדען פאן רוסלאנד, אים זידען פאן איטאליען, וועלכעס עבענפאללס יענעם גראסע קריעגס-יאהר דאצו בענוטצען וואללטע, אים וועסטען אין שטיק פאן עסטערייך אן זיך צו רייסען, אונד אים וועסטען פאן דעם גראסגעווארדענען דייטשלאנד, וועלכעס זיך דעם יאהרע 1866 צו אונזערען פיינדען געהארטע אונד פאן דעם צו בעפירכטען וואר, דאס עס בייא דעם איינהייטס-ווערקע דייטשלאנדס אויך דיא דייטשען פראווינצען אונזערער מאנארכיע אן זיך רייסען ווירדע. — אלס גראף יוליאוס אנדראשי אם 15-טען נאוועמבער דעם יאהרעס 1871 מיניסטער דעם אייסערן ווארדע, דא וואר זיינע ערסטע טהעטיגקייט דאראויף געריכטעט, אונזערע מאנארכיע אויס איהרער זאנדערשטעללונג הערויסצובריננען אונד איהר פארלייפיג אן דייטשלאנד איינען מיטפערבינדעטען צו שאפפען. דאס פלאטצליך גראס-געווארדענע דייטשלאנד דורפטע אונזערע מאנארכיע ניכט מעהר צום פיינדע האבען, דא עס אינס אלס פיינד פיעל שאדען אונד אלס פריינד פיעל ניטצען קאננטע.

דער וועג צו איינעם פריינדשאפטליכען בינדניססע צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן וואר בערייטס שאן פריהער געעבנעט; דענן שאן אין האלבעס יאהר צופאר, אלס פירסט ביסמארק זיך אלס פאללשטענדיגער זיעגער פיהלטע אונד ווילהעלם צום דייטשען קאיזער אויסריפען ליעס, קאמען דיא שטאאטס-מעננער אין דייטשלאנד צור איינזיכט, דאס פראנקרייך דענן דאך פריהער אדער שפעטער זיינען וויעדערפערגעלטונגס-קריעג געגען דייטשלאנד אויפנעהמען ווערדע אונד דאס עס דאהער געראטהען ווערע, איינסטווייליגען מיט עסטערייך-אונגארן פריינדשאפט צו שליעסען, דאמיט זיך דיא ביידען נאכבאר-שטאאטען, עסטערייך-אונגארן אונד דייטשלאנד, געגענזייטיג שיטצען זאללען.

גראף אנדראשי זוכטע נון, דאס בינדניס צווישען עסטערייך-אונגארן אונד דייטשלאנד צו איינעם אויפריכטיגען אונד דויערנדען צו מאכען. נאך אונד נאך פערזוכטע אייך רוסלאנד, דא עס ניכט געגען עסטערייך, אלס דייטשלאנדס פערבינדעטען, אויפטרעטען קאננטע, אלס דריטטער אין דיעזעם בונדע פיר זיינע שפיטצבישע פאליטיק טהעטיג צו זיין. דעם גראפען אנדראשי וואר וואהל דיעזער דריטטע ניכט ערווינשט, אבער ער דאכטע זיך: עס זייא יעדענפאללס בעססער, מיט רוסלאנד אין פריינדשאפט, אלס אין פיינדשאפט צו לעבען!

פאר דעם אויסברוכע דעם רוסיש-טירקישען קריעגעס וואר אויך איינע צוזאממענקונפט דער דרייא מאנארכען פאן רוסלאנד, דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן אין רייכשטאדט, וואָ בערייטס דער רוסישע קאיזער זיינע אבזיכטען געגען דיא טירקייא מיטטהיילטע, וואביא אבער שאן דאמאלס דער רוסישען עראבערונגס-זוכט איין ציעל פארגעצייכנעט ווארדע. אונד אלס רוסלאנד אין זיינעם פריעדענס-פערטראגע צו סאן שטעפאנא יענעם פארגעשטעקטע ציעל איבערשרייטען וואללטע, דא קאמען דיא מעכטע אויף דעם בערלינער קאנגרעססע צוזאממען אונד ריעפען דען רוסישען עראבערונגען איין געביעטערישעס „האלט!" צו.

פרייליך מוסטע דאנן אונזערע מאנארכיע מיט דיעזער פאליטיק אויך באסניען אונד דיא הערצעגאווינא מיט אין דען קויף נעהמען; אבער יעדענפאללס איזט דעם פארשרייטען רוסלאנדס אים אריענטע איין ציעל געזעטצט ווארדען, אונד אונזערע פריינדשאפט מיט דייטשלאנד האט זיך אויף דעם בערלינער קאנגרעססע בעוועהרט.

אין לעטצטערער צייט זינד דורך דיא צוזאממענקונפט דעם קאיזערס ווילהעלם מיט דעם נייען רוסישען קאיזער אין דאנציג בעפירכטונגען צו טאגע געטרעטען, דאס דענן דאך דייטשלאנד מעהר צו רוסלאנד היננייגע, אונד דאס רוסלאנד זיינע עראבערונגען אים אריענטע אונד זיינע פיינדשאפט געגען אינס נאך ניכט פאללען געלאססען האבע. אונד אלס מאן נאכהער אויך פאן איינער צוזאממענקונפט אונזערעס מאנארכען מיט דעם קאיזער פאן רוסלאנד געשפראכען, דא טראטען וויעדער בעפירכטונגען אויף, דאס עס צו איינעם דרייא-קאיזער-בינדניססע קאממט, וועלכעס, וויא איינסט דיא „היילינע אלליאנץ", אים זיננע דעם ריקשריטטעס אונד דער פאלקס-בעדריקונג ווירקען ווירדע.

נון האט אבער אויף איינמאל דיא געגענווערטיגע צוזאממענקונפט דעם קאניגס פאן איטאליען מיט אונזערעם מאנארכען אין וויען ניכט נור אללע יענע בעפירכטונגען צערשטרייט, זאנדערן עס איזט אונס דורך דיעזעלבע דיא צופערזיכט אונד דיא זיכערהייט געוועהרט ווארדען, דאס וויר אויך אים זידען איינען פריינד האבען, דער ניכט מעהר אן בעריבונג אונזערער מאנארכיע דענקט, אונד דאס ער זיכער ניכט מיט אונזערער מאנארכיע אין בינדניס שליעסען ווירד, אום דיא ביזהער עררונגענען פאלקס-פרייהייטען צו פערניכטען!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(איבער דען בעזוך דער קאניגין פאן איטאליען אין וויען) ווירד פאלגענדעס בעריכטעט: בעקאננטליך איזט דיא איטאליענישע קאניגין מארגארעטהא זעהר געענגסטיגט פיר דאס לעבען איהרעס קאניגליכען געמאהלס. אלס דיעזער פאר איינינען יאהרען אין זיינעם וואגען פאן איינעם וואהנזיננינען קאך מיט איינעם שארפען מעססער איבערפאללען ווארדע, זאס זיא צור זייטע דעם קאניגס. זייט יענער צייט איזט זיא נערוועז-ליידענד אונד ציטטערט פיר דאס לעבען איהרעס קאניגליכען געמאהלעס. זיא לאססט איהן ניע אללײן אויספאהרען, זאנדערן בעגלייטעט דענזעלבען איבעראלל הין. פרייליך שעמטע זיא זיך, איהרען מאנן, דער צום בעזוכע דעם קאיזער-קאניגס פראנץ יאזעף אין וויען זיך ענטשלאס, אויך נאך דער עסטערייכישען הויפטשטאדט צו בעגלייטען. אלס דאהער אונזערעם האפע אין וויען דער בעפארשטעהענדע בעזוך דעם איטאליענישען קאניגס אמטליך בעקאננט געגעבען ווארדע, דא בעאיילטע זיך אונזערע קאיזערין עליזאבעטה, דער פערלעגענהייט דער קאניגין פאן איטאליען איין ענדע צו בערייטען. זיא אייסערטע געמליך פאר דעם איטאליענישען געזאנדטען אין וויען: „עס ווערע מיר זעהר ערפרייליך, ווענן אנלעסליך דעם בעזוכעס דעם איטאליענישען קאניגס אויך קאניגין מארגארעטהא אין וויען ערשיינען ווירדע, דאמיט איך דיעזעלבע שוועסטערליך בעגריססען אונד אומארמען קאננטע!" — דער געזאנדטע בעריכטעטע דיעס נאטירליך זאגלייך אן דען איטאליענישען קאניגס-האף אין ראם. קאניגין מארגארעטהא האט נון דיא שאנסטע איסרעדע, איהרען מאנן נאך וויען צו בעגלייטען, דא זיא איינענטליך נור איינער האפליכען איינלאדונג דער קאיזער-קאניגין עליזאבעטה פאלגע לייסטעט. ווער מיססען דען פיינען טאקט אונזערער מאנארכין האך שעטצען אונד בעוואונדערן!

*(איין צווייפעל-האפטער ריכטהום.) אונגארן איזט דאך ניכט זא ארם, וויא מאן מיינט. דאס היטיגע אמטס-בלאטט טהיילט נעמליך מיט, דאס דער אונגארישע שטאאט איין פערמאגען פאן 40 מילליאנען בעזיטצט — אן שטייער-ריקשטענדען; פרייליך גלייבען וויר ניכט, דאס יעמאנד דעם אונגארישען שטאאטע דיעזע שטייער-ריקשטענדע אבקויפען ווירדע. אין זאלכער „חוב ישן" איזט בלוט-וועניג ווערטה. וויר וויססען אינס צו עראיננערן, דאס דער נונמעהר פערשטארבענע עדוארד האָרן אים רייכסטאגע דען אנטראג שטעללטע, דאס אונגארן איינע אנלייהע אויפנעהמע אונד היעפיר זיינע בעדייטענדען שטייער-ריקשטענדע פערפפענדע. איין רעספעקטירטער ריכטעטע היעראויף אן איהן אין אפפענטליכער זיטצונג דיא פראגע: „וויא פיעל ווירדען זיא דענן אויף איין זאלך קאמישעס פפאנד לייהען?" — דאס גאנצע הויז בראך אין איין היטעריס לאכען אויס, דא דאך ניעמאנד ריקשטענדע, וועלכע דער שטאאט טראטץ זיינער גראסען אנשטרענגונגען ניכט איינטרייבען קאנן, אלס פפאנד אננעהמען ווירדע! — יעטצט האט דער פינאנצ-מיניסטער פאלגענדע פערפיגונג ערלאססען: „ווענן יעמאנד זייט לאנגע איינע סוממע אלס שטייער שולדעט אונד אויף דיא נייע שטייער איינען בעטראג ענטריכטען וויל, זא זאלל דיעזער בעטראג אלס צאהלונג דער אלטען שטייער אונד דער פערצוגס-צינזען איינגעטראגען ווערדען, ניכט אבער אלס איינע צאהלונג אויף דיא נייע שטייער!" — וואס ווירד היעמיט געוואננען זיין? דאס דיא לייטע נאך אונד נאך דיא אלטען שטייערן טילגען, דיא נייען שטייערן היננעגען שולדיג בלייבען ווערדען. היעדורך ווערדען זיך אלזא דיא ריקשטענדע ניכט פערמינדערן. — דער פינאנצ-מיניסטער זארגט אלזא בלאס דאפיר, דאס דיא ריקשטענדע ניכט גאר „זא אלט" אויסזעהען זאללען, דא איין „חוב ישן" געוויס נאך וועניגער בעצאהלט ווירד, אלס איין „נייער חוב". איבריגענס איזט דער אונגארישע שטאאט אום זיינע שטייער-ריקשטענדע וועניג צו בענײדען. עס בעווייזט דיעס, דאס דיא שטייער-לאסט פאן איינעם גראסען טהיילע דער בעפאלקערונג ווירקליך ניכט מעהר ערטראגען ווערדען קאנן.

*(איינע קאממוניסטען-פערזאממלונג אין פאריז.) אויס דער פראנצאזישען הויפטשטאדט ווירד פאם 23-טען דיעזעס טעלעגראפירט: היינטע פאנד היער איינע פערזאממלונג דער וויטהענדסטען „קאממוניסטען" שטאטט. עטווא 5000 מעננער אונד פרויען זינד ערשיענען. עס ווארדע איבער דען קריעג געגען טוניס פערהאנדעלט. דיא מייסטען רעדנער בעשימפפטען דיא רעגיערונג אונד דען פרעזידענטען גאמבעטטא, דאס זיא פראנקרייך אין איינען זאלך נוטצלאזע

נענאננטען „ווערטהיים"-שלאָססער פֿערזעהען. ניע-מאנד קאָננטע יע דאראן דענקען, דאס יעמאנד עס וואגען ווערדע, די בײדען שלאָססער אבצו-ברעכען, נאכדעם איין בײדען זײטען דעם האַפּט-מעס וואכ-פּאָסטען זיך בעפֿינדען. פֿרײטאג נאכט ארבײטעטען די שעפֿס דעם געשעפֿטעס נעבסט איהרען צאהלרײכען לײטען אין דיעזעם לאָקאלע ביז נאך 11 איהר נאכטס. אבער די שעפֿס האט-טען זיך קוים ענטפֿערנט, אלס אײניגע גרײעבענע דיעבע ערשינענן, וועלכע די שטארקע ווערטהײמס-שלאָססער פֿאָן דער שמאלען אײנגאנגס-טהירע אבבראכען אונד אין דאס געשעפֿט אײנדראנגען. היער בעפֿינדען זיך צװײ פֿײערפֿעסטע זאָגענאנג-טע „וויעזע-קאססען". אין אײנער קאססא בעפֿאנד זיך דאס געלד. די דיעבע מוסטען געוואוסט הא-בען, וועלכע דער בײדען קאססען דאס געלד ענט-האלטע. אָבגלײך דיעזע נעמליך פֿאָן אײנעם גיטטער אונד פֿיער שרײבטישען אומגעבען וואר, בעמיהטען זיך די דיעבע דענגאָך, גערארע דיעזע קאססע אין איהרע געוואלט צו בעקאָממען. זי פֿירכטעטען יע-דאָך, דיעזעלבע אים געשעפֿטס-לאָקאלע זעלבסט צו צערטרימערן, זאָ שלעפּפּטען זי די קאססע אויף דען האָף הינויס, שפּרענגטען די קעללער-טהירע אויף אונד ליעסען די קאססע אויף אײנעם דיקען אונד ברײטען ברעטטע אין דען קעללער הינ-אבראָללען. דער קעללער איזט זעהר גראָס אונד דעהנט זיך טיעף, זעהר טיעף אין דען האָף הינײן, זאָ דאסס דאס אײסערע ענדע פֿאָן דער שטראססע ציעמליך ענטפֿערנט ליעגט. דאָרטהין שלעפּפּטען נון די דיעבע די קאססע, וואָ זי די דיקע אײ-זענ-וואנד דורכזעלבען אױסבראַכען. זי פֿאנדען אין דער קאססע 8000 גולדען באאר געלד נעבסט מעהרערען שפּארקאססא-ביכלײן אונד זאָנסטיגע ווערטהזאכען, עטווא 500 גולדען וואר זילבערגעלד. איך דיעזעס שווערע פּאקעט טרוגען די דיעבע וועג. אין דיעזער קאססע פֿאנדען זי איך די שליססעל צור צװײטען קאססע. זי קעהרטען נון פֿאָם קעללער אין דאס געשעפֿטס-לאָקאל צוריק, אָפּפֿנעטען דיעזע, פֿאנדען אבער נור וועכסעל אונד געשעפֿטסביכער פֿאָר. די זי אונבעריהרט ליע-סען. איך זעממטליכע שרײב-טישע ערבראכען זי. וואָ זי עבענפֿאללס ניכטס פֿאָרפֿאנדען. וואס פֿיר זי אײנען ווערטה העטטע. אלס זי זיך פֿאָם געשעפֿטע ענטפֿערנטען, לעהנטען זי די גאססענ-טהירע זאָ צוזאממען, וויעדער הינטער זיך צו, דאס קײן פֿאָריבערגעהענדער עס מערקען קאָננטע. דאס היער וועהרענד דער נאכט עטוואס געשאה. ערסט דער הויזקנעכט, דער 7 איהר מאָרגענס ערשיען. אום די שמאלע גאססענ-טהיער צו אָפּפֿנען, מערק-טע, דאס וועהרענד דער נאכט איין פֿרעבער אײנ-ברוך היער פֿאָללפֿיהרט זײן מיססע. ער שלוג לערם, וואָרויף די שעפֿס דעם געשעפֿטעס ערשיע-נען אונד בײ דער פּאָליצײ די אנצײגע ער-שטאטטעטען. —

געשעפֿטסבעריכט.

פּעסטער פּרײזע.

נעטרײדע-געשעפֿט. פֿאָן ווײצען וואר נעסטערן פֿיעל צו מארקטע געבראכט. דער פֿערקויף וואר מעסיג. 12000 מעטרצ' וואורדען פֿערקויפֿט.

ווײצען, טהײס- 100 מטרצ' 77,5 קילאָ 12.55 גולד. — 100 מטרצ' 77, ק' 12.50 גול. 250 מטרצ' 76. קילאָ 12'75 גולד. 100 מטצ' 74. קילאָ 12'35 גולד. 100 מטרצ' 73. ק' 12'25 גול. 100 מטרצ' 80. ק' 12'75 גולד' 100 מעטרצר' 78. קילאָ 12.70 גולד. 1050 מטרצ' 75, קילאָ 12,65 גולד. 100 מעטערצ' 75. קילאָ 12'25 גולדען. 100 מערטצ' 75. קילאָ 12'17 גולדען 100 מעטער-צענטנער 75. ק' 12.20 גול. — 100 מטרצ' 74'8 ק' 12.20 גול. 100 מטרצ' 74.4 ק' 12.15 גולד. 100 מטרצ' 75. ק' 12,15 גולד (אללעס פער דרײא מאָנאטע.)

קאָרן 8.60 — 8,85 גולד.

גערסטע פֿוטטער-וואארע 7.30—7,60 גול. מאלצ-וואארע 8 — 8,25 גולד.

קוקורוץ 6.40—6,50 גולד.

האַפֿער 7.40—7.85 גולד

רעפּס, קאָהל פער אויגוסט-סעפּטעמבער 1882 13'—13½ גולדען. —

מעהל-פּרײזע (פער 100 קילאָגראַמם זאמטט זאק, פֿרײא אב פעסט:) נו' 0: 23 גולד. — קר'. נומ' 1: 22 גול. 40 קר', נו' 2: 21 גול. 80 קר', נו' 3: 21 גול.—קר נו' 4: 20 גול. 60 קר', נו' 5: 19 גול. 60 קר', נו' 6: 18 גול. 40 קר', נו' 7: 17 גולד. 40 קר', נו' 8: 16 גול. 80 קר', נו' 8½ 15 גולד. 40 קר', פֿײנע קלײע 4 גול. 40 קר', גראָבע קלײע 4 גולד. 50 קר.

היליזענפֿריכטע: ערבסען אונגארישע 11—13 גול. לינזען 15—20 גול. ראָהע הירזע 5.75—6'25 גולד. הירזע ברײן 10,75, גראָסע ווײסע באָהנען 10,50—11,25, צוויעבעל 12.—13. גולד. לײנזאמען 13.75 14 גול. האנפֿזאמען 8,50. מאָהאר — גולד. — קיממעל —.26 גול. וויקען —.—.— גול. — מאָהן גרויער 36 גול. בלויער 39 גולד. — (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קלײנען 35.50 גולדען. אלטע-מעטהאָדע 37,50 גולדען. פער 10000 ליטער פּערצענט. —

ערד-עפּפֿעל (נייע) פער 100 קילאָגראַמם 3.— גולדען.

צוועטשקען, באָסנישע פֿאס-וואארע 29'90 גול' אין זאק 28'60 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) באנאטער 19—19,50 גולד.

קנאָפּפּערן אונגארישע — 18. גול.

האָניג: געלײטערטע 31 — 32 גולדען.

ווײנשטײן 54—65 גול. יע נאך קוואליטעט.

ריבאָל ראַפּסעלט-ראפּפֿינירטעס —'35 גול. פער 100 קילאָגראַמם.

רעפּס-קוכען 6,60 גול.

אונשליט (חלב) —'47— —,48 גולד.

פּעטראָלעאום 17—17.25 גולד.

שאַפּ-פֿעללע אין פֿאָרינער וואָכע וואורדען 9006 שטיק פֿערשיעדענע גאטטונגען פֿערקויפֿט. אונד צוואר דײטשוואָללינע 2'60 — 3'20 גול. פער פּאאר. באטשקער אונד באנאטער 140 — 160 גולדען טירקישע אונד מאצע-דאָנישע 42—44 גולד. סערבישע 130—140 גולד. פער 56 ק. (אללעס פער 2 פּערצענט.)

לאממ-פֿעללע: דײטשוואָללינע 60 גול. מאצאדאָנישע 90 גולד.

הײטע, ווי נאָטירען: פער 100 ק' אונגארישע קוה-הײטע 112 — 115 גול. אָבסענהײטע טראָקענע 110 - 113 גול. ראָבהײטע 10—10,50 גולדען.

לעדער געשעפֿט, קוה-הײטע 5—7-קילאָ 225—245 גולד. אײנמאל פֿריזעצטע טערצען פֿאָן 10—15 קילאָ 172—173 גולד, צווײמאל פֿריזעצטע טערצען 12—14 קילאָ' 162—165 גולד. דרײמאל פֿריזעצטע טערצען 18-21 קילאָ 166—168 גולד.

קאלבלעדערע, בריגע 9 — 12-קילאָ 445—465 גולדען. נענערבטע 6—8-קילאָ 320—345 גולדען פער 100 קילאָ.

שאַפּוואָללע. אין פֿאָרינער וואָכע וואר דאס געשעפֿט גוט, — עס וואורדען 400 מעטרצ' פֿערקויפֿט. אונד צוואר: בעסערע אײנשור שוך-וואָללען צו 89 — 115 מיטטעל אײנשור קאמפּ- 82 — 90 גולד. צאקעל- 42—44 גולד. (פער 56 ק')

וויענער פּרײזע.

ריבאָל 33.50 — 33.75 גולד. פער 100 קילאָ.

שפּיריטוס 34.25 - 34,50 גול. צו 25'000 ליטער-פּערצענט.

ווײצען, פֿערקויפֿט וואורדען 20000 מעטער-צטר', פּרײזע: טהײס-ווײצען 77—78-קילאָ 13.75—14.10 גול. פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגארישעס 67—71-קילאָגראַמם 9.50 — 9,80 גולד' פער מעטער-צטר.

גערסטע סלאָוואקישע 9.50— 10.75 גולדען.

קוקורוץ, באנאטער 7.40—7,50 גולד.

האַפֿער אונגארישער —.8 — 2.20 גולדען פער מעטער-צענטנער.

רעפּס באנאטער 12.75 — 13 גולד. קאָהל 14, — 14 25 גולדען.

ווײצען-מעהל נו' 0: 22,75 — 23.73 גולד. נו' 1: 21.25—22.25 גולד, נו' 2: 20'25 — 22.05 נו' 3: 18.50 — 19.50 גולדען, אללעס פער מעטער צטר.

קאָרן-מעהל, נו' 1: —.18 — —.19 גולד, נו' 2: 15.50—16,50 גולדען פער מעטער-צטר.

היליזענפֿריכטע: לינזען 25—30 גולדען ערבסען 10.50—15,50 גול. באָהנען 8.50—9 גולד. הירזע —.8—8,25 גולד' (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 22-טען אָקטאָבער 1881.

טעמעשוואר	21	62	17	34	22
וויען	42	85	31	27	25
גראץ	39	66	14	77	17

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רײז.

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פֿריכטע ווײצען	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראַמם
נאָרדאונגאריש'	74	—.——.—
"	75	11.65 – 11.75
"	76	11.80 11.90
"	77	11.95 12.05
"	78	12.10 – 12.20
"	79	12.20 – 12.25
"	80	12.25 – 12.30
פעסטער באָדען נײער	—	—.——.—
"	75	11.95 – 12.05
"	76	12.10 – 12,20
"	77	12 25 – 12 35
"	78	12.40 – 12.45
"	79	12.45 – 12.50
"	80	12.55 – 12.60
ווייסענבורגער	—	—.——.—
"	75	12.10 – 12.20
"	76	12.25 – 12.35
"	77	12.40 – 12.50
"	78	12.55 – 12.60
"	79	12 60 – 12 65
"	80	12,70 – 12.75
טהײס	75	12.20 – 12 30
"	76	12.35 – 12 45
"	77	12,50 – 12 60
"	78	12.65 – 12'70
"	79	12.70 – 12.75
"	80	12.80 – 12.85

פֿריכטע	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראַמם
קאָרן	72	9.— — 8.70
גערסטע מאלץ	62	—.— —.—
גערסטע פֿוטטער	62	7,50 – 7.70
האַפֿער	40	7,75 – 7.55
קוקורוץ באנאטער	75	6.80 – 6.75
אנדערער	73	6.70 – 6.75
הירזע	—	—.— —.—

		פער 100 קילאָ
ווײצען	פער אָקטאָבער	12.37
	"	—.—
	"	—.—
קוקורוץ	"	7,28
גערסטע	"	—.—
האַפֿער	הערבסט "	7.92
"	"	—.—
רעפּס	"	—.—

באַללען-מעהל

באַללען-מעהל (דער באַללען צו 100 קילאָגראַמם מיט זאק)	פֿל.	קר.
נוממער 0	23	—
" 1	22	40
" 2	21	80
" 3	21	—
" 4	20	60
" 5	19	60
" 6	18	40
" 7	17	40
" 8	16	80
" 8½	15	40
שפּיריטוס: אלטע מעטהאָדע פּראָמפּט	37	25
" נײע " קארטאָפּפֿעל	35	—

קורז-טאבעללע פֿאָם 22. אָקטאָבער.

געלד-קורז

	פֿל.	קר.
זילבער-אגיאָ	100	—
דוקאטען	5	61
עסטערר.-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פֿראנקס)	9	38
נאפּאָלעאָנדאָר	9	38
דײטשע רײכסבאנקנאָטען	57	90
20 מארקשטיקע	11	54
פּאַפּיער-רובעל	1	26

לאָזע.

	פֿל.	קר.
1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	123	—
1860-ער " גאנצע	133	—
דעטטאָ " האלבע	133	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	173	—
דעטטאָ " 50 "	172	50
ראַבּא רעגולירונגס	30	—
טירקען-לאָזע	24	73
קרעדיט-לאָזע	179	—
קלאַרי-לאָזע צו 40 גולדען	40	—
דאָנוי-דאמפּפֿשיפֿפֿאַהרטס-לאָזע	113	—
אינסבּרוקער לאָזע	23	—
רעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	16	50
ראַהוער לאָזע " 20 "	21	—
אָפֿנער לאָזע " 40 "	40	50
פּאלפֿי לאָזע " 40 "	38	—
רודאָלפֿס-לאָזע " 10 "	20	—
סאלם-לאָזע " 40 "	51	—
זאלצבורגער לאָזע " 20 "	22	—
סט.-גענאָיס לאָזע " 40 "	49	25

לאָזע.

	פֿל.	קר.
ממאניטלים לאָזע צו (20 גולד')	25	40
טריעסטער לאָזע " 100 "	127	50
דעטטאָ " 50 "	65	50
וואלדשטײן-לאָזע " 20 "	30	50
ווינדישגרעטץ-לאָזע " 20	41	—
אונגארישע-פּרעמיע-לאָזע צו 100 גולד.	123	50
טהײס-רעגאל-לאָזע	112	50
וויענער-לאָזע	135	—

ווערטה-פּאַפּיערע

	פֿל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	118	70
דעטטאָ צו 4 פּערצענט	90	45
אונגארישע פּאַפּיער-רענטע	89	25
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	99	25
טעמעשוואר באנאטער	99	—
זיבענבירגישע	97	50
גאַליצישע	102	—
בוקאָווינא	100	50
אונגארישע אײזענבאַהן-אנלעהען	133	—
ווײנצעהענט-אבלאָזונג-אבליגאציאָנען	95	—
פּפֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדען-קרעדיט צו 5 אײנהאלב פּערצענט	103	—
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו 5½ פּערצענט	103	25
דער אונגארישען אללגעמײנען באָדען-קרעדיט-אנשטאלט צו 5 אײנהאלב פּערצענט	100	—
דער אָסטבאַהן	96	25
דער נאָרדאָסטבאַהן	168	25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881 — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

דען וואורדע. דעם זיגלינג וואורדע פֿאָן דען רויבמאָרדערן איין אַרם אונד איין פֿוס געבראָכען. זיין שעדעל וואורדע דורך האַקען פֿאָרמליך צערשפּליטטערט. — אין דיעזעם ציממער וואַרען דענן אויך זעממטליכע שרענקע אונד שוב-פֿעכער ערבראָכען. דיא אין דענזעלבען פֿאָרגעפֿונדענען געגענשטענדע, וועלכע פֿיר דיא רויב-מאָרדער קיינען ווערטה האַטטען, וואורדען אויף דעם פֿוס-באָדען צערשטרייט, דיא מאָבעל-שטיקע וואַרען איבעראיינאַנדער געוואָרפֿען. —

אים גראָסען ציממער, לינקס פֿאָן דער קיכע, לאַג אן איינעם בעטטע דער גרייזע מאָזעס גאָלד; דיא צייכען אם האַלזע צייגטען, דאס דער אוני־ליבע ערווירגט וואורדע. אויך דיא שלעפֿען וואַרען איהם איינגעהויען. נעבען איהם אים בעטטע לאַג זיין 9-יעהריגער ענקעל לעאָפּאָלד גאָלד. געזיכט אונד קאָפּף דיעזעס קינדעס וואַרען צערשלאַגען אונד צערשטאָססען. דער קנאַבע לעבטע נאָך, דאָך איזט פֿיר זיינע גענעזונג ווענינג האָפֿפֿנונג פֿאָרהאַנדען. אין דעמזעלבען ציממער, אים ווינקעל פֿאָר דעם אָפֿען, לאַג אלס לייכע דיא 20-יעהריגע האַאוס-טאָכטער גאָלד'ס. דיא לייכען ליעגען נאָך אללע זאָ, וויא זיא פֿאָן דען מאָרדערן געלאַססען וואורדען. פֿאָן דען ניין פּערזאָנען, דיא פֿאָן דען רויבמאָרדערן אנגעפֿאַללען וואורדען, האַטטען נאָך, וויא בערייטס אָבען ערוועהנט, פֿיער איינינעם לעבען אין זיך; נעמליך צוויא טעכטער, פֿרויא גאָלד אונד דער מיט זיינעם גראָס-פֿאַטער אין דעמזעלבען בעטטע פֿאָרגעפֿונדענע קנאַבע לעאָפּאָלד גאָלד, דיא פֿאָם קאָמיטאַטס-אַרצטע בעהאַנדעלט ווערדען. וועהרענד דעם פֿאָרמיטטאַגס ערהיעלט פֿרויא גאָלד פֿיר וועניגע מינוטען דאָס בעוואוסטזיין צוריק, דאָך קאָננטע זיא נור דיעזע וואָרטע אויסשטאָסען: „צוויא מעננער האַטטען קיינען שנור-באַרט, איינער וואַר מיט איינעם שנור-באַרטע!" זא פֿערלאָר אלסבאַלד וויעדער דיא בעזיננונג, אונד איזט ווענינג האָפֿפֿנונג פֿאָרהאַנדען, זיא נאָך איינסט צום בעוואוסטזיין צוריקבריננגען צו קאָננען. דער קנאַבע לעאָפּאָלד גאָלד האַט וואָהל זיין בעוואוסטזיין צוריקערהאַלטען, דאָך פֿערמאַג ער ניכטס אנצוגעבען. ער וואַר גענטליך אן דער זייטע זיינעס גראָספֿאַטערס פֿריה איינגעשלאָפֿען, ער וויים פֿאָן ניכטס. דא ער ערסט אים שפּיטאַלע זיין בעוואוסטזיין וויעדער ערלאַנגטע. דיא אממע, דיא ביז צור אונקענטליכקייט צערהויען וואורדע, פֿערמאַג עבענפֿאַללס ניכטס אנצוגעבען.

דעסטאָ מעהר ערפֿוהר מאַן פֿאָן דער דיענסט-מאַגד, דיא נעבען דער אממע לאַג. דיעזע ערהיעלט אים לייפֿע דעס נאַכמיטטאַגס איהר בעוואוסטזיין אונד אויך דיא פֿעהיגקייט צו שפּרעכען. דיעזע טהיילטע איבער דיא שויערפֿאַללע טהאַט פֿאָלגענדעס מיט: „עס וואַר נאָך 8 אוהר אבענדס, דער העררע, גאַשפּאַר גאָלד, האַטטע בערייטס דאָס געשעפֿט געשלאָססען. דיא פֿאַמיליע בעפֿאַנד זיך אין איינעם ציממער, וועהרענד דער גרייזע מאָזעס גאָלד מיט זיינעם ענקעל לעאָפּאָלד גאָלד אין איינעם אנדערן ציממער וויילטען. איך אונד דיא אנדערע דיענסטמאַגד, וויר וואַרען אין דער קיכע, אום דען זויערטייג פֿיר דאס בראָד-באַקען צו בערייטען. פּלאָטצליך קלאָפּפֿטע מאַן אן דיא קיכענטהיר. איך פֿראַגטע: „ווער איזט עס?" דיא אנטוואָרט לויטעטע: „איך בין עס, מיין העררין! לאססע מיך היניין, איך האַבע דרינגענד צו טהון!" איך גלויבטע, עס זייא איין בעקאַננטער נאַכבאַר. וויר אָפֿפֿנעטען נון דיא קיכען-טהיר. צוויא גראָסע מעננער טראַטען איין, דיא אינס דיא פּיסטאָלע אויף דיא ברוסט זעטצטען אונד זאַגטען: „פֿערהאַלטעט אייך רוהיג, אָדער איהר מיססעט זאָגלייך שטערבען!" פֿאַר שרעקען קאָננטען וויר ביידע קיין וואָרט הערפֿאָרבריננגען. דיא רייבער ערטהיילטען אונס זאָדאַנן דען בעפֿעהל, אינס הינטערע ציממער צו געהען אונד אונס דאָרט רוהיג צו פֿערהאַלטען. יעטצט טראַטען דיא רויבמאָרדער אין דאס פֿאָן דער קיכע רעכטס געלעגענע ציממער; דער איינע היעלט אין דער לינקען האַנד דיא פּיסטאָלע אונד אין דער רעכטען האַנד איינע האַקע. דער אנדערע וואַר מיט איינעם מעססער אונד איינער האַקע פֿערזעהען. דיעזע האַקע האַטטען דיא רויבמאָרדער ניכט מיטגעבראַכט, זאָנדערן אים הויזע גענאָממען, וואָ זיא אים האַלזע פֿערשטעקט וואַר. דיא רויבמאָרדער מיססען אלזאָ אים הויזע זעהר בעקאַננט געוועזען זיין, דא זיא זאָנסט דיעזע האַקע אים פֿינסטערן אונמאָגליך העטטען פֿינדען קאָננען. נון ערשיען אויך אין דריטטער רויבמאָרדער, מיט צוויא פּיסטאָלען בעוואָפֿפֿנעט, דער זיך אין דער קיכע אלס וואַכע אויפֿשטעללטע. וויר זאהען אללי דיעס אוס דעם הינטערן ציממער, דא דאַסזעלבע איינע גלאַזטהיר האַט. דיא ביידען רייבער באַנדען הינטער דעם העררן גאַשפּאַר גאָלד דיא הענדע אויף דען ריקען אונד צוואַנגען איהן, מיט איהנען אינס געשעפֿט צו געהען, אום איהנען דיא קאַססע צו צייגען. זיא נאַהמען דאָס געלד צו זיך, וואָראויף זיא זיך אינ'ס הינטערע ציממער בעגאַבען. היער באַנדען זיא אללען דיא הענדע מיט דען וואָרטען: „עס ווירד אייך ניכטס געשעהען!" נון זיכטען זיא אללעס דורך אונד צערשטרייטען יענע געגענשטענדע, דיא זיא ניכט מיטנעהמען וואָללטען, אויף דעם ערד-באָדען. דיא שטאַאטס-פּאַפּיערע אונד שמוק-זאַכען ליעסען זיא אויף דעם טישע צוריק, נור באַארעס געלד שטעקטען זיא איין. היעראויף פֿיהרטען זיא פֿיער פֿאַמיליען-גליעדער אינס הינטערע ציממער אונד ערמאָרדעטען זיא. נון ערווירגטען זיא דען גרייז אונד פֿיעלען אויך איבער אונס הער!" . . .

זאָ וויט דיא ערצעהלונג דער דיענסט-מאַגד. אין דאס הויז געלאַנגטען דיא רויב-מאָרדער, דא דאס הויפּטטהאָר בערייטס געשפּעררט וואַר, איבער דיא קלאָפֿטער-האָהע מויער. דיא שפּורען איהרער קאָטהיגען שטיעפֿעל זינד נאָך אן דער מויער בעמערקבאַר. אויס דיעזען שפּורען זיעהט מאַן, דאס דיא רויבמאָרדער קיינע געוואָהנליכען בויערן-שטיעפֿעל טרוגען. אויך דיא דיענסט-מאַגד בעהויפּטעט, דאס דיא רויבמאָרדער ניכט וויא בויערן אויסגעזעהען האַבען.

איינע דעפּעשע פֿאָם 24-טען דיעזעס אויס וואַר-פּאַלאָטאַ מעלדעט: „אין דעם אונווייט געלעגענען אָרטע שיאָפֿאָק וואורדע געסטערן איין מענש פֿערהאַפֿטעט, דער אין פֿערדאַכט שטעהט, אן דעם גרויענפֿאַללען רויבמאָרדע טהיילגענאָממען צו האַבען, דא אן דעססען קליידערן בלוט-שפּורען ענטדעקט וואורדען. דיא בעשרייבונג, וועלכע דיא צום בעוואוסטזיין געלאַנגטע דיענסט-מאַגד פֿאָן איינעם דער רויב-מאָרדער מאַכטע, פּאַסט גאַנץ אויף דיעזען פֿערהאַפֿטעטען מענשען. איבערדיעס זינד אויך נאָך אנדערע גרינדע פֿאָרהאַנדען, דיא דיעזען פֿערהאַפֿטעטען אלס דער טהיילנאַהמע אן דעם רויבמאָרדע אן דער פֿאַמיליע גאָלד פֿערדעכטיג ערשיינען לאַססען. פֿאָן דען פֿיער פּערזאָנען, דיא ביים אויפֿפֿינדען נאָך איינינעם לעבען האַטטען, ערלאַג איינע בערייטס איהרען וואונדען."

וויר קאָננען ניכט אומהין, אנגעזיכטס דער פֿיעלען רויב- אונד רויב-מאָרד-פֿעללע, דיא זיך אין אונגאַרן זייט נייערער צייט לײדער נור אללצו הייפֿיג ווידערהאָלען, אויך אונזער בעדויערן איבער דיעזע טרויריגען צושטענדע אויסצודריקען. דיא בעפֿאָלקערונג זייפֿצט אונטער דער גראָסען שטייער-לאַסט, דיא מיט יעדעם יאהרע איממער נאָך ערהאָהט ווירד. מאַן ברינגט דיא גראָסטען אָפּפֿער צור ערהאַלטונג דעס שטאַאטעס. דער שטאַאט זאָללטע הילפֿע פֿיר דיא זיכערהייט דער פּערזאָן אונד דעס איגענטהומס דער בעפֿאָלקערונג גענינגענדע זאָרגע טראַגען. אונד וויא זיעהט עס מיט דיעזער זיכערהייט דער פּערזאָן אונד דעם איגענטהומע אויס? טרויריג, זעהר טרויריג. אין דער הויפּטשטאַדט ווירד אין דער בעלעבטען וואַיטצענער-שטראַססע אין געשעפֿטס-לאָקאַל ערבראָכען; דיא דיעבע האַבען צייט, דיא פֿייער-פֿעסטע קאַססע צו צערטרימטערן, דאס געלד צו זיך צו שטעקען אונד גאַנץ געמיטהליך — איהרעס וועגעס צו גע-

---

מען עלעפֿאַנטען איינען געפּוצטען פֿעלדהעררן זיטצען זאה, היעלט ער דיעזען פֿעלדהעררן פֿיר דען נייען קאָניג פֿאָן סיריען. מיט פֿיעלער מיהע קאָננטע ער אונטער דיעזען עלעפֿאַנטען קריעכען, אום איהן אונד זיינען רייטער צו ערשטעכען. אלעזר ערשטאַך דען עלעפֿאַנטען, דער נון, צו טאָדע געטראָפֿפֿען, אויף אלעזר שטירצטע אונד איהן לײדער אויך טאָדטעטע. — אן דיעזעם טאַגע מוסטע יהודה דער סירישען איבערמאַכט אונטערליעגען, דיא סירער בליעבען זיעגער; דאס אונגליק דער בעזיעגטען יודען וועהרע אונגעהייער גראָס געוועזען, אבער צום גליקע דער יודען מוסטע דער סירישע פֿעלדהערר צום קאַמפּפֿע געגען איינען אנדערן פֿיינד נאָך סיריען צוריקקעהרען, אונד ער פֿאַנד עס דאַהער פֿיר געראַטהען, מיט דען יודען פֿריעדען צו שליעסען. דיא יודען מוסטען נון דעם נייען קאָניג פֿאָן סיריען טרייע שוואָרען, וואָפֿיר זיא דענן אויך פֿאָם סירישען קאָניגע פֿאָללשטענדיגע רעליגיאָנס-פֿרייהייט ערהיעלטען. דעם סירישען פֿעלדהעררן וואַר עס זאָגאַר לייד, דאס ער מיט דען טאַפּפֿערן יודען דען קאַמפּף אונטערנאָממען אונד זאָ פֿיעלע שטרייטער איינגעביססט — אונד ער ליעס דאַהער דען באָזען כהן גדול מענעלאָאס, וועלכער דיא אורזאַכע דיעזעס קריעגעס וואַר, הינריכטען.

נון וועהרע דער פֿריעדע וויעדער הערגעשטעללט געוועזען, ווענן עבען ניכט וויעדער נאָך דעם באָזען כהן גדול מענעלאָאס נאָך איין באָזערער כהן גדול, נאַמענס יהויקים, דער אויף גריעכיש אלקימאָס געהייסען, געפֿאָלגט וועהרע. דיעזער באָזע אלקימאָס, וועלכער איין ברודערס-זאָהן דעס בעריהמטען יוסי בן יועזר איש צרידה וואַר, שטעללטע זיך אן דיא שפּיטצע דער נעאָלאָגען-גריעכען-פּאַרטייא אונד וואָללטע עבענפֿאַללס דאס גריעכענטהום אונטער דען יודען פֿערברייטען. אונד אלס דיא פֿראָממען יודען זיך געגען איהן עמפּאָרטען, פֿערקלאַגטע ער דיא יודען ביים סירישען קאָניגע, דאס זיא דען פֿריעדענס-פֿערטראַג ברעכען אונד זיך וויעדער זעלבסטשטענדיג מאַכען וואָללטען. דער סירישע קאָניג האַטטע נון אן דיעזעם באָזען אלקימאָס איינען בעסטען שפּיאָן געגען דיא יודען אונד ליעס איהן אויך דורך איינע סירישע ארמעע אונטער דעם אנפֿיהרער באַקכידעס בעשיטצען.

באַקכידעס אונד אלקימאָס ריקטען נון געגען יערוזאַלעם, הייכעלטען דא דען פֿריעדען — אונד דיא גאַנצע פֿערזאַממלונג דער יידישען שריפֿטגעלעהרטען, דיא סנהדרין, גינג איהנען ענטגעגען, אום זיא פֿריעדליך צו עמפּפֿאַנגען. קוים אבער וואַרען אלקימאָס אונד באַקכידעס אין דעם בעזיטצע דעס בית המקדש, אלס זיא אללע סנהדרין הינריכטען ליעסען. אונטער דען הינגעמאָרדעטען סנהדרין בעפֿאַנד זיך אויך דער אָנקעל דעס אלקימאָס, נעמליך יוסי בן יועזר איש צרידה, דער מיט יוסי בן יוחנן איש ירושלים אן דער שפּיטצע דער סנהדרין שטאַנד. — פֿאָן דיעזעם באָזען כהן גדול אלקימאָס שטאַממט נון דיעזער אלקימאָס, דער געגענווערטיגע פּריעסטער דעס נאַטצען-טעמפּעלס אין פּאָמפּעי, דער פֿריינד דעס אלעקסאַנדער טיבעריאוס.

אויך יהודה אונד זיינע ברידער אונד אנהענגער וועהרען דורך יענען באָזען כהן גדול אלקימאָס הינגעריכטעט וואָרדען, ווענן זיא זיך ניכט רעכטצייטיג אינס געבירגע געפֿליכטעט העטטען, פֿאָן וואָ זיא זיך וויעדער צום קאַמפּפֿע געגען דיא סירער ריסטען מוסטען. אויף אנדרענגען דעס אלקימאָס שיקטע דער סירישע קאָניג זיינען פֿעלדהעררן ניקאַנאָר אן דער שפּיטצע איינער גראָסען ארמעע געגען יהודה. עס קאַם נון ביי דעם אָרטע בית חרן צו איינער גראָסען שלאַכט, אין וועלכער וויעדער יהודה איבער ניקאַנאָר איינען גלענצענדען זיעג ערפֿאָכט. ניקאַנאָר פֿיעל אין דער שלאַכט, אונד זיינע קריעגער ליעפֿען אין ווילדער פֿלוכט דאַפֿאָן. (דאס וואַר אם 13. דעם מאָנאַטס אדר, אונד דיעזער טאַג וואורדע פֿאָן דען יודען לאַנגע אלס „יום ניקנור" געפֿייערט.)

אלס נון דער קאָניג פֿאָן סיריען דיא נאַכריכט פֿאָן דער ניעדערלאַגע זיינער ארמעע פֿערנאָממען, שיקטע ער איינע נאָך גראָסערע ארמעע אונטער דער אנפֿיהרונג דעס פֿעלדהעררן באַקכידעס געגען יהודה. יהודה האַטטע איינען זאָבאַלדיגען אנגריפֿף זייטענס דער סירער ניכט ערוואַרטעט, אונד קאָננטע דער גראָסען סירישען ארמעע ניכט מעהר אלס 800 מאַנן ענטגעגענשטעללען. מיט דען טאַפּפֿערסטען דיעזער געריינגען שאַאר האַטטע יהודה דען רעכטען פֿליגעל דער סירישען ארמעע אנגעגריפֿפֿען, איהן אין דיא פֿלוכט געשלאַגען אונד פֿערפֿאָלגט. אבער וועהרענד דיעזער פֿערפֿאָלגונג קאַם דער לינקע פֿליגעל דער סירישען ארמעע דעם יהודה אין דען ריקען. דער זאָ פֿאָן ריקווערטס איבערפֿאַללענע יהודה קעמפּפֿטע מיט אויסעראָרדענטליכעם לאָווענמוטהע, ביז ער ענדליך מיט דעם שווערטע אין דער האַנד טאָדט ניעדערפֿיעל. — דען ברידערן יהודה'ס געלאַנג עס, זיינע לייכע הערויסצופֿינדען; זיא בראַכטען דיעזעלבע נאָך דעם אָרטע מודעים, וואָ זיא אים ערב-בעגרעבניססע דער חשמונאים בעשטאַטטעט וואורדע. גאַנץ איזראַעל בעטרויערטע דען טאַפּפֿערן העלדען.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

„שנופּטאבאק" אפּטערס בעטייבט אונד איינגערייכט ווארדען!

*(**נויער פערשטעהט דאס?**) וויר האבען זיינערצייט איבער איינען פּראצעס בעריכטעט, דען אישטייצי געגען דען יידישען קויפמאנן סימאָן ארנשטיין איים הודייגג ביי דעם שטראפגעריכטע אין איזענבורג וועגען „עהרענבעליידיגונג" אנשטרענגטע. הערר ארנשטיין זאלל זיך נעמליך אין בעצוג אויף דיא יודען-פיינדליכען פלוגשריפטען אישטייצי'ס וויא פאלגט געאייסערט האבען: „דעריעניגע, דער געגען איינע גאנצע קאנפעססיאָן העטצט, וויא דיעס אין דען אישטייצי'שען פלוגשריפטען דער פאלל איזט, איזט איין ניעדערטרעכטיגער לומפּ, דער דען גאלגען פערדיענט!" — אישטייצי קלאגטע נון וועגען עהרענבעליידיגונג. דאס איזענבורגער שטראף-געריכט פעראורטהיילטע העררן ארנשטיין צו איינער געלד-שטראפע פאָן 100 גולדען אדער 10 טאגען ארעסט. דאס אורטהייל מיסטע יעדען בעפרעמדען. אישטייצי דאָרף דיא גאנצע יידישע קאנפעססיאָן מיט שמוטץ אונד קאָטה בעווערפען, וועהרענד ווענן איין יודע איהן אנגרייפט, דיעזער מיט 100 גולדען אדער 10 טאגען ארעסט בעשטראפט ווירד! ארנשטיין האט עס דענן אויך ניכט אונטערלאססען, געגען דיעזעס אורטהייל צו אפּפּעללירען. עס ווארדע איינע נייע אונטערזוכונג איינגעלייטעט. דאס אורטהייל דער צווייטען אינשטאנץ ווארדע אם 4-טען דיעזעס געפאללט. ארנשטיין ווארדע נייערדינגס אלס שולדיג בעפונדען; ער ווארדע צו איינער געלד-שטראפע אין דער האָהע פאָן 500 גולדען נעבסט איינעם מאָנאטע ארעסטע פעראורטהיילט! ארנשטיין האט נאטירליך ווידער אפּפּעללירט. וויר געשטעהען, דיעזעס אורטהייל ניכט צו בעגרייפען, אונד העגען דענן אויך דיא האָפפנונג, דאס ארנשטיין זייטענס דעם אבערסטען געריכטס-האָפעס פריי געשפּראָכען ווערדען ווירד.

*(**שטאָרונג דעם גאָטטעס-דיענסטעס דורך איינען מיסיאָנער.**) איים לאָנדאָן ווירד בעריכטעט: בעקאנטליך גיבט דיא היעזיגע מיססיאָנס-געזעללשאפט יעהרליך הונדערט טויזענדע פאָן גולדען איים, אום איהרען שמיטציגען זעעלען-שאכער צו בעטרייבען. אבער זיא ווירפט איהר געלד פאָרמליך צום פענסטער היניים, דא עס איהר איים פערפלאססענען יאהרע ניכט געלונגען, אויך נור איינע איינציגע יידישע זעעלע אין איהר נעטץ צו בעקאָממען. וועגען דעם „פּראָאינגליקטען געשעפּטעס" זינד מאנכע מיטגליעדער דיעזער זיבערען מיססיאָנס-געזעללשאפט ראזענד פאָר וואוטה געגען דיא יודען, דיא איהרע הייליגע רעליגיאָן אים אללע שעטצע דער וועלט ניכט פערקייפען מאָגען. דיעזער ראזערייא איזט פאָלגענדער פארפאלל צוצושרייבען. אם פערגאנגענען „יום הכפורים" ווארדע אין אונזערער הויפּטסינאגאָגע אויף דעם זאָגענאננטען היקעס-פּלאטץ דער גאָטטעסדיענסט אין פייערליכסטער ווייזע אבגעהאלטען. באראָן ראָטהשילד בעפאנד זיך דען גאנצען טאג הינדורך עבענפאללס אין דיעזער סינאגאָגע, וואָ ער אן דעם גאָטטעסדיענסטע אין פאָללער אנדאכט טהיילנאהם. אללעס גינג אהנע יעגליכע שטאָרונג פאָר זיך. דאפיר ווארדע אבער אין דער זאָגענאננטען וועסטענד-סינאגאָגע דער גאָטטעסדיענסט אין איינער זאָ עמפּאָרענדען ווייזע אונטערבראָכען, דאס אללע אנדעכטיגען אין דיא גראָססטע אייפערונג פערזעטצט ווארדען. וועהרענד נעמליך דער פאָרבעטער דיא „תפלת נעילה" בעגאנן, האָרטע מאן פלאָטצליך איינע שטימטע ערשאללען, דיא דא ריעף: „בעקעהרעט איך, יודען! בעקעהרעט איך צום וואהרען . . . וויא לאנגע ווערדעט איהר נאך אין בלינדהייט אונד פינסטערניס וואנדעלן?" — עס וואר דיעס איין יונגער פאנאטישער מיססיאָנער, דער מיט דאָננער-שטימטע דען אנדעכטיגען יודען דיעזע וואָרטע צוריעף. דער סינאגאָגען-דיענער ערגריפף דען יונגען פאנאטיקער אם קראגען אונד וואָרף איהן איים דער סינאגאָגע היניים. דער פאָרשטעהער, הערר יאָנאס, ערשטאטטעטע איבער דען פארפאלל דיא אנצייגע ביים מאגיסטראטע. דער יונגע פאנאטיקער ווארדע פעראורטהיילט, 10 פפונד שטערלינג (אונגעפעהר 100 גולדען) ביים מאגיסטראטע אלס קויציאָן צו הינטערלעגען, וועלכער בעטראג איהם יעדאָך צוריקגעגעבען ווערדען זאלל, ווענן ער זיך דורך דרייא מאָנאטע ניכטס ווייטער צו שולדען קאָממען לאָסט! — זאָ וויט דער בעריכט. אונס קאנן דיעזעס אורטהייל דורכאיים ניכט געפאללען. דער יונגע פאנאטיקער געהט אלזאָ פיר דיא שטאָרונג דעם גאָטטעסדיענסטעס אין דער סינאגאָגע אם הייליגען „יום הכפורים" זאָצוזאגען גאנץ שטראפלאָז איים. ער האט בלאָס 10 פפונד שטערלינג הינטערלעגען מיססען, אלס זיכערהייט, דאס ער זיין פערברעכערישעס טרייבען בינגען דרייא מאָנאטען ניכט ווידערהאָלען ווירד. ערהאלט ער נאך דען דרייא מאָנאטען זיין געלד צוריק, זאָ קאנן ער פאָן נייעם אין דער סינאגאָגע איינען שפּעקטאקעל מאכען. וויר גלייבען, דאס דיא בעהאָרדען אין לאָנדאָן שטרענגערע מאסרעגעלן העטטען ערגרייפען מיססען, אים דיא יודען פאָר יעדער שטאָרונג איהרעס גאָטטעסדיענסטעס צו שיטצען. וויר מאָכטען גערנע וויססען, וואס דער מאגיסטראט טהון ווירדע, ווענן איין יודע אין איינער אנגליקאנישען קירכע איינע זאָלכע שטאָרונג הערפאָררופען זאָללטע!

*(**איינע יידישע פאמיליע ערמאָרדעט.**) איים וואר-פּאלאָטא (וועספּרימער קאָמיטאט) ווירד פאָם 23-טען דיעזעס איבער פאָלגענדע שוידער-עררעגענדע מאָרד-טהאט בעריכטעט: געסטערן אבענד געגען ניין אוהר איזט אין אונזערעם אָרטע איין רויבמאָרד פּעראיבט וואָרדען, דעם 9 מענשען צום אָפּפער געפאללען זינד. דער 92-יעהריגע גרייז, הערר ג' גאָלד, אונד זיין פערהייראטעטער זאָהן נעבסט איינער אנגענאָממענען (אדאָפּטיוו-) טאָכטער, דיא ערסט 19 יאהרע אלט וואר, זינד גאנץ ערמאָרדעט וואָרדען. דיא שוויעגער-טאָכטער דעם העררן ג' גאָלד לעבט צוואר נאָך, ווארדע יעדאָך זאָ שווער פערוואונדעט, דאס פיר דערען אויפקאָממען ווענג האָפפנונג פאָרהאנדען: אויך דיא 14-יעהריגע טאָכטער דיעזער פרויא ליעגט אין דען לעטצטען ציגען, וועהרענד איהרע ביידען קינדער, דאס איינע אים אלטער פאָן 12, דאס אנדערע אים אלטער פאָן נור 1½ יאהרען, נעבסט צווייא דיענסט-מעדכען שווער פערוואונדעט וואורדען. עס איזט אונבעגרייפליך, וויא דיעזער רויבמאָרד אבענד 9 איהר פאָללפיהרט ווערדען קאָננטע, וועהרענד דאָך אים גאנצען אָרטע נאָך אללעס וואך וואר.

*(**נויעדער איין ערד-בעבען אין אגראם.**) געסטערן אים 10 פאָרמיטטאג ווארדע אגראם ווידער פאָן איינעם ערד-בעבען היימגעזוכט, דאס מעהרערע סעקונדען דויערטע. פיעלע הייזער ערהיעלטען ריססע אונד שפּרינגע. אין ווייטערער שאדען ווארדע ניכט אנגעריכטעט.

*(**איין דיעבישעס מייסטערשטיק**) ווארדע אין אונזערער הויפּטשטאדט אן פערפלאססענער פרייטאג-נאכט פאָללבראכט. אויף דער וואיצנער-שטראססע נומער 33 בעפינדעט זיך נעמליך דאס געשעפּטס-לאָקאל דער פירמא אינגאן לאנדויער אונד זאָהנע, וועלכעס אין איינעם האָפע שטעהט, פאָן ניעדערן מויערן אומגעבען. דאס געשעפּטס-לאָקאל דיעזעס גראָסהאנדלונגסהויזעס האטטע אלזאָ דיא טהירען ניכט אויף דיא שטראססע היניים. אים זאָ וועניגער וואר דא איין איינבריך צו בעפירכטען. אין דען האָף פיהרטען פאָן דער וואיצנער-שטראססע איים צווייא איינגענגע, איין הויפּט-טהאָר פיר דיא וואגען אונד איין שמאלער גאנג, ניכט ברייטער אלס איינע געוועלב-טהיר, דורך וועלכען מאן צוערסט אין איין מאגאצין אונד ערסט פאָן דא אין דען האָף געלאנגען קאָננטע. דיעזער איינגאנג, וועלכער איינער געוואָלבטהיר גלייכזאה, וואר מיט צווייא שווערען, זאָ-

---

אלס נון דער סירישע קאָניג אנטיאָכוס עפּיפאנעס דען טהראָן פאָן סיריען בעשטיעג, ערקויפטע ישוע (דער אויך גריעכיש יאזאָן געהייסען אונד איין ברודער דעם כהן גדול חוניו III. וואר) אום איינע גראָסע סוממע דיא כהן גדול-שטעללע. דיעזער כהן גדול ישוע וואר איין גריעכענפריינד אונד וואר אויך בעשטרעבט, דאס יידישע פאָלק פיר דאס גריעכענטהום צו געווינגען. ער גרינדעטע אין ירושלים איין גימנאזיאום (ניכט איינע בילדונגס-אנשטאלט, זאָנדערן איינע ארט צירקוס), אין וועלכעם יינגלינגע נאקט גימנאסטישע איבונגען מאכטען, אָדער קאמפּף-שפּיעלע נאך ארט דער גריעכען פעראנשטאלטעטען. פיעלע יודען פאנדען אן דיעזען גריעכישען געברייכען וואָהלגעפאללען, אונד עס וואר ערנסטליך צו בעפירכטען, דאס דאס יודענטהום אין דעם גריעכענטהום אויפגעהען ווערדע.

עס זאָללטע אבער נאָך אימער ערגער קאָממען. איין געוויססער מענעלאָס, דער ברודער פאָן יענעם שמעון, דער דען טעמפּעל-שאטץ פערראטהען האטטע, קאם צום סירישען קאָניגע אונד פערשפּראך איהם נאָך איינע גראָסערע סוממע פיר דיא כהן גדול-שטעללע אונד נאָך מעהר פיר דיא פערברייטונג דער גריעכישען זיטטען אונטער דען יודען צו ווירקען. דער קאָניג פאָן סיריען וויללינגטע איין, אונד מענעלאָס ווארדע צום כהן גדול ערנאנגט. דא אבער מענעלאָס דיא דעם קאָניגע פערשפּראָכענע געלד-סוממע אויס איינענען מיטטעלן ניכט הערבייששאפפען קאָננטע, זאָ פערקויפטע ער דיא קאָסטבארען גאָלדענען געפעסע דעם טעמפּעלס. אלס דער אבגעזעטצטע פראָממע חוניו III. פאָן דיעזעם טעמפּעל-רויבע הערטע, ליעס ער דען כהן גדול מענעלאָס פאָר געריכט ציטירען, דאפיר אבער ווארדע דער פראָממע חוניו פאָן דעם רישע מענעלאָס געמאָרדעט. דיעזער מאָרד אונד דער טעמפּעלרויב עררעגטען נון דען צאָרן דער יודען אויף דאס אייסערסטע; נור פירכטעטע מאן דיא געוואלט דעס סירישען קאָניגס. אלס דאהער דיא נאכריכט פערברייטעט וואר, דאס דער סירישע קאָניג אנטיאָכוס עפּיפאנעס אויף איינעם קריעגס-צוגע געשטאָרבען זייא, שטיפטעטען דיא יודען איינע רעוואָלוציאָן, אום דאס יאָך דער סירישען הערשאפט גענצליך אבצושיטטעלן. דער אבגעזעטצטע כהן גדול ישוע (יאזאָן) שטעללטע זיך אן דיא שפּיטצע פאָן 1000 מאנן, אונד ליעס זעהר פיעלע אנהענגער דעם מענעלאָס הינריכטען. אלס נון דער נאָך לעבענדע סירישע קאָניג אנטיאָכוס עפּיפאנעס פאָן דער שרעקליכען כהנים-ווירטהשאפט אין ירושלים ערפאהרען, צאָג ער זעלבער נאָך ירושלים אונד ליעס אויס דעם טעמפּעל אללע הייליגען געפעסע רויבען אונד דיא פראָממען יודען שאָנונגסלאָז ערמאָרדען. וועהרענד דער דרייטעגיגען שלאכט זינד 40000 יודען הינגעשלאכטעט וואָרדען. דער כהן גדול מענעלאָס פיהרטע זעלבער דען באָזען אנטיאָכוס עפּיפאנעס אונד צייגטע איהם, וואָ עטוואס צו רויבען איזט. מענעלאָס בליעב כהן גדול, אונד דיא יודען זייפצטען אונטער דעם אייזערנען יאָכע דעם אנטיאָכוס עפּיפאנעס.

אנטיאָכוס עפּיפאנעס וואר דער גרויזאמסטע קאָניג געגען דיא יודען. זיינען פעלדהעררן אפּאָללאָניאוס ליעס ער פּלאָטצליך דיא יודען אם זאמסטאגע איבערפאללען; זיינע אַרמעען מאָרדעטען דיא בעוואָהנער פאָן ירושלים, פערבראננטען דיא הייזער אונד בעזעטצטען דיא הייליגע שטאדט. היעמיט בעגניגטע זיך אבער דער באָזעוויכט ניכט; ער וואָללטע דאס יודענטהום מיט זיינער וואורצעל אויסראָטטען. ער פערבאָט ביי טאָדעס-שטראפע דיא בעשניידונג, דאס האלטען פאָן שבת אונד יום טוב, דאס פאָרלעזען אויס דער תורה, זאָ וויא יעדע גאָטטעסדיענסטליכע פערזאממלונג. דאס בית המקדש ליעס ער זיינעם גאָטצען ווייהען אונד דאס בילד זיינעם גאָטצען אויף דאס „מזבח" שטעללען. דיא הייליגע שריפט ווארדע בעזודעלט, צעררייסען אונד פערבראננט אונד יעדעס בעאָבאכטען דער יידישען געזעטצע מיט דעם טאָדע בעשטראפט. אין אללען שטעדטען דעם יידישען רייכעס ווארדען אָפפענטליכע אלטארע (במות) ערריכטעט, אויף וועלכען גאָטצען שטאנדען, אונד דיא יודען זינד דורך דיא סירישען סאָלדאטען געצוואונגען וואָרדען, דיעזען גאָטצען אָפּפער צו ברינגען. הונדערטע פאָן יודען ערלייטטען ליעבער דען טאָד, אלס דאס זיא איהרע רעליגיאָן פערלייגנעטען, דארונטער אויך דער ניינציג-יעהריגע גרייז אלעזר. איינע יידישע מוטטער וויהטע מיט איבערמענשליכער שטאנדהאפטיגקייט איהרע זיעבען זאָהנע דעם טאָדע פיר דען גלויבען; פאָר איהרען אויגען ערליטטען זיא איינער נאך דעם אנדערן איינען מארטערפאָללען טאָד, צולעטצט ווארדע דיא מוטטער זעלבער הינגעריכטעט.

אבער אין מיטטען דיעזער בלוטיגען פערפאָלגונגען ערהאָב זיך איינע יידישע העלדען-פאמיליע אויס דעם הויזע דער חשמונאים, אום אלס רעטטער דער יודען אויפצוטרעטען.

אין דעם אָרטע „מודעים", ניכט וויט פאָן ירושלים, לעבטע דאמאלס איין מאנן, נאמענס מתתיהו בן יוחנן כהן גדול החשמונאי. ער האטטע אויך 5 העלדענמיטהיגע זאָהנע, נאמענס יוחנן, שמעון, יהודה, אלעזר אונד יונתן.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)